

"Hiçbir şeyde israf olmadığı gibi,.. " Kâinatta israfın olmadığıının delilleri nelerdir?

Hiçbir yerde israf yoktur, sonucunu ve önermesini zaten kainat kitabından çıkarıyoruz. Onun için kainata bakmak ve baktırmak yeterlidir. Allah, kainatta fiillerini ve sanatlarını icra ederken, iktisat ile tecelli etmiştir. Bu icraatı ile de bize, hayatımızda rehber olmuştur. Yani bizim de işimizde ve fillerimizde iktisat ile hareket etmemizi emretmiştir.

Kainatta, iktisadın hükmettiğine ve israfın olmadığına her şey delildir.

Mesela; bir ağaç eliyle, yüz binler meyve vermesi, iktisadı gösterir. Şayet her meyve için ayrı bir ağaç yaratsa idi, hikmet ve iktisada zıt olurdu.

Bir madde ile çok şey yapması, iktisada işaret eder.

İnsanın vücudunda binlerce vazife vardır. Her vazifeye birer aza ve organ yapsa idi, o zaman insan bedeni, çirkin ve kaba bir vaziyet alırdı. Hikmet ve iktisada uygun olmazdı. Yine, bir göze milyonlarca renk ve renk tonlarını tartacak mizanlar konmuştur. Renkler adedince gözler yaratılmamış. Allah, kainatta tasarruf ederken, en kısa ve sade olan yolu irade edip ona göre halk ediyor. Yukarıdaki misaller de buna delildir. Kainatta var olan kanun ve işler, inkar edilemeyecek kadar açık ve zahirdir.